

- *Tavų regiu du tarpusavy kovojančius ir
sudraskyti vienas kitą besistengiančius vilkus.*
– *Katram iš jų pavyks laimėti?*
– *Tam, kuriam duosi daugiau peno.*

Tariamasis šv. Pilypo Nerio ir Karavadžo dialogas

*Dėl to, tikėkite manimi, – tai VIEŠPATIES žodis, –
ateis dienos, kai nebebus minimas ne Tofetas
ir Ben Hinomo slėnis, bet Žudynių slėnis.*

Jer 7, 32*

* Cituojama iš: Biblija, arba Šventasis Raštas. Ekumeninis leidimas, Vilnius: Lietuvos Biblijos draugija, 1999, *biblija.lt*. (Čia ir toliau – *vert. past.*)

MIRTIS YRA NUOGA

1

Berniukas bėgo kelkraščiu tarytum nakčia sprunkantis gyvūnas. Vyriui automobilyje vaikas priminė garsią nuotrauką, desperatiškai lekiančią vietnamietę mergaitę vardu Kim napalmo deginama nugara. Bet juk čia septyniasdešimt ketvirtasis regioninis kelias, dar vadinamas Maremos keliu, tame ruože einantis palei uolėtą kalvą, ant kurios stūksojo tamsoje šviesomis nubarstytas Sorano miestelis, o toliau besidriekiantis per Groseto apylinkių laukus.

Įsitikinęs, kad niekas nevažiuoja paskui jo vairuojamą *Toyota Highlander*, ir atsargiai sulėtinęs greitį vyriškis sustojo prie pat stačios kalvos. Vietovę apšvietė tik mašinos žibintai. Berniukas nesiliovė bėgęs ir pradingo už kelio vingio, kuris ką tik liko už nugaros automobilį sustabdžiusiam vyriui. Šis išlipo laukan ir pasileido vaikui įkandin. Nebuvo kada pačiupti geltonos liemenės, todėl dabar meldėsi, kad nepamatytų jokios kitos mašinos. Toje vietoje regioninis kelias buvo siauresnis, ir automobilis, išlindęs iš už staigaus vingio, už kurio išnyko vaikas, nebūtų spėjęs sustoti.

Mažylis atrodė iš tiesų išsigandęs, todėl vyriškis baiminosi, kad šaukdamas jį dar labiau įbaugins, galbūt privers vėl liūsti į brūzgynus ir pasislėpti tarp susiraizgiusių augalų. O ten nebūtų jo radęs.

Greičiausiai vaikas buvo išvargęs, nes vyras vos per kelias minutes jį pasivijo ir sugriebęs sukriokė:

– Stok!

Tačiau net nespėjus nustebti, kad žastas, už kurio nustvėrė, toks liesas ir šaltas, berniukas atsigręžė ir suleido dantis jam į ranką. Suriko iš skausmo, bet numaldė instinktą stumtelėti vaiką nuo savęs. Tada apkabino mažylį stengdamasis suturėti jo rankas ir kojas, kuriomis šis įnirtingai priešinosi, ir sukuždėjo:

– Prašau liautis, prašau nusiraminti. Noriu tau padėti. Teno-riu tau padėti.

Berniukas išrėkė nesuprantamus žodžius ir subaltakiaavęs nu- alpo vyro glėbyje.

Tik tada, nutvieskusi juodu spiginančiomis tolimosiomis šviesomis, sustojo dar viena mašina. Vyras net nekrustelėjo gal- vodamas, kokį įspūdį juos apšvietusio automobilio vairuotojui padarė tas vaizdas: aukštas, stambus nepažįstamas žmogus lai- ko prispaudęs prie savęs dešimties, o gal dvylikos metų nuogut nuogutėlio vaiko kūną be gyvybės ženklų.

2

Valentina ir jos padėjėjas, o dabar ir vairuotojas Andželas Dzu- ka važiavo didžiuliu pilkšvai melsvos spalvos *Subaru* automobi- liu, kurį jis pavadino plaučiu ant keturių ratų. Ji mieliau būtų pasirinkusi ne tokį į akis krintantį automobilį. Bet reikia priimti tai, ką tau duoda šeima, o jos šeima – Italijos policijos centrinė operatyvinė tarnyba.

Kelionė truko neilgai. Trumpiau nei dvi valandas, įskaitant gerą pusvalandį, kol išriedėjo iš mašinų pilnos Romos didžiosios žiedinės magistralės. Per tą laiką Valentina peržvelgė informaci- ją, kurią gavo prieš leisdamasi į kelią ir kurią iškart perkėlė į ne- šiojamąjį kompiuterį. Po teisybei, medžiagos buvo visai nedaug. O gal net ir per mažai, kad būtų prašoma Centrinės operaty-

vinės tarnybos įsikišimo. Tačiau tarnybos viršininkas Džuzepė Falkonė buvo nepalenkiamas.

– Šiuo reikalu turėsi pasirūpinti pati, o ne vienas iš tavo kolegų. Aš nepasitikiu Groseto mobiliosios komandos vadu. Ko gero, jis neįvertino įvykio. Pasistenkim greitai išsiaiškinti, ar tikrai reikia mūsų įsikišimo. Jeigu nereikia, atsisveikink, apsisuk ir iš karto grįžk atgal.

Valentina pakluso. Kaip visada.

Mergina, kuri jų laukė prie kvestūros durų, buvo smulki, liekana, juodomis vešliomis garbanomis.

– Ar jūs komisarė Mediči? – paklausė spausdama Valentinai ranką ir net neleidusi jai atsakyti prisistatė pati. – Aš inspektorė Blazi. Roberta Blazi. Džiaugiuosi galėdama su jumis susipažinti.

Energingas rankos paspaudimas nederėjo su merginos sudėjimu. Inspektorės akys spindėjo.

Andželas Dzuka prisistatė kaip visada vangiai, tada Blazi žengė pirmą vidun.

– Nusikaltimai žmogui – ne mano sritis, – paaiškino jiems einant pro budėtoją ir tuo pačiu metu jam parodydama, kad iš svečių neprašytų asmens dokumentų. – Bet, jeigu pageidaujate, paaiškinsiu, kas įvyko.

– Argi ne jūs atliekate tyrimą? – nustebusi pasiteiravo Valentina, visiems įžengiant į mobiliosios komandos biurą.

Blazi išraudo.

– Tirti šį įvykį – ne mano skyriaus kompetencija. Bet kai paskambino, budėjom mes, todėl pirmi ir ėmėmės veiksmų... Dar tiksliai nežinom, kas nutiko. Daug kas nemano, kad šį įvykį galima laikyti mažamečio vaiko pagrobimu.

– Jūs irgi?

– Dar nežinau, ką ir galvoti.

– Gerai, – nukirto Valentina susierzynusi, kad greičiausiai į įvykį buvo reaguota aplaidžiai. – Tada paaiškinkit man viską, kaip sugebat.

Pasinaudojęs proga Andželas Dzuka prisėdo ant rašomojo stalo krašto paslaptinai šypsodamasis pro tankią barzdą. Jis buvo labai patyręs Centrinės operatyvinės tarnybos darbuotojas, tad savo elgesiu norėjo pasakyti: „Neužsišikit, Mediči, jie tik provincijos policininkai, nieko čia nepadarysi.“ Kaskart, kai tarnybos specialistai įsikišdavo į vietinių atliekamą tyrimą, šie imdavo nepasitikėti ir neretai varžytis su atvykėliais. Tokį psichologinį mechanizmą Valentina jau buvo gerai perpratusi. Tačiau tos varžybos jos nedomino. Komisarė įsikišdavo tada, kai jai liepdavo išsiaiškinti, ar tarnyba turi pagrindą imtis veiksmų, ir kuo skubiau grįždavo atgal. Ji turėjo tiek susikaupusių darbų, kad negalėjo sau leisti užsiimti politiniais žaidimais su kitais tyrėjais.

– Kaip žinot, berniukas vardu Foskas Anjelis, – dėstė inspektorė Blazi. – Gruodį jam sueis dvylika. Nuovokus, bet truputį problemiškas. Sunkaus charakterio. Vakar po pietų dingo Sorano miestelyje, kuriame gyvena mažiau nei trys tūkstančiai gyventojų ir iš esmės visi vienas kitą pažįsta. Vaikas išėjo iš mokyklos lygiai tryliktą valandą, bet namo taip ir negrįžo. Patikrinom, nuo mokyklos iki jo namų maždaug šeši šimtai metrų. Nejmanoma pasiklysti, ypač vietiniam. Fosko motina Luiza Marini nesulaukė sūnaus pareinant pietų ir iškart pranešė apie jo dingimą. Berniuko tėvas, su kuriuo Luiza išsiskyrusi, gyvena Prancūzijoje. Su juo išsyk susisiektė, bet, savaime suprantama, jis nieko nežinojo. Vakar vakare, prieš pat vidurnaktį, vaikas buvo rastas už poros kilometrų nuo miestelio, kaip jums ir pranešėm. Jį pamatė vieno fabriko įgaliotasis atstovas, važiuodamas namo Maremos keliu... Šis kelias driekiasi nuo Bolsenos ežero iki jūros ir veda per visą regioną. Tiesą sakant, jis gana vingiuotas. Vaikas buvo nuogas – be drabužių ir be batų. Bėgo keliu ir rėkė kaip apsėstas.

Kai inspektorė nutilo, Valentina nustebo išvydusi, kad ji nuoširdžiai susijaudinusi. Keista, kad šitaip elgiasi profesionalė, kuri veikiausiai jau buvo susidūrusi su tokiais įvykiais kaip šis.

– Vargšelis mažylis, – vėl prabilo Blazi, – kas žino, ką jis patyrė! Berniukui pasisėkė, kad jo nepartrenkė mašina.

Valentina linktelėjo. Bet kodėl jai nerimą kėlė tai, kad inspektorė taip netikėtai ėmė gailėti vaiko.

– Šį dalyką mums jau pranešėte, – pareiškė. – Tikiuosi, kad turite dar kokios informacijos. Sakėt, kad berniukas problemiškas.

– Čia ir esmė. Tėvų skyrybos buvo nelengvos, matyt, berniukas dėl to kankinosi. Jis lankosi pas psichologą, beje... ir anksčiau buvo pabėgęs iš namų.

Komisarė susimąstė. Galbūt vaiko dingimo istorijoje nebuvo jokios paslapties ir ji veltui čia atvažiavo. Tačiau tai, kad berniukas buvo rastas be drabužių, privertė suklusti.

– Spėju, kad gydytojai jį apžiūrėjo.

– Žinoma. – Blazi užmetė akį į lapą su užrašais, tačiau buvo aišku, kad inspektorei jų nereikia. – Išskyrus tai, kad patyrė šoką, jo sveikata gera. Be to, tokiu metų laiku nelabai šalta, taigi jokių hipotermijos požymių. Įtariam, kad vaikas kur nors slėpėsi beveik iki tos akimirkos, kol jį surado. Jokių traumų, jokių smurto žymių. Jam padarė visus įprastus tyrimus – kraujo, šlapimo, taip pat ir elektrokardiogramą, viską, kas būtina. Dabar laukiam rezultatų.

– Ar jo gerklė nesudirgusi? – paklausė Valentina. – Juk žinot, kad taip gali nutikti nuo eterio.

Inspektorė pažiūrėjo į komisarę įdėmesniu žvilgsniu ir linktelėjo.

– Gerklė nepažeista. Aš irgi pagalvojau apie eterį, – tarė vėl pagauta entuziazmo. – Gydytojas šito neatmetė, bet prieš pasakydamas savo nuomonę nori sulaukti tyrimų rezultatų. Anot jo, iš pažiūros neatrodo, kad vaikas buvo apsvaigintas. Kaip sakiau, Foskas jau anksčiau buvo pabėgęs iš namų, ir čia niekas išties netiki, kad už šio įvykio slypi dar kažkas.

– Bet juk berniuką rado nuogą ir išsigandusį. Ar ir anksčiau yra taip nutikę?

– Aišku, kad ne, – atsakė Blazi nenuleisdama nuo jos akių, tarsi būtų vertinusi.

Be jokios abejonės, mergina norėjo gauti atsakymus.

– Tikiuosi, kad vyrą, kuris rado vaiką, išklausinėjot kaip priklauso.

– Praėjusią naktį pati jį iškvočiau. Mes prirėmėm Saverijų Dženovezį, bet jis elgėsi tinkamai. Dženovezis dirba vaistų fabriko įgaliotuoju atstovu. Jis pamatė Foską važiuodamas namo. Tas vyras – doras žmogus, neteistas. Buvo labiau išsigandęs nei berniukas. – Blazi žvilgtelėjo sau už nugaros, tarsi norėdama įsitikinti, kad niekas jos nesiklauso. – Tai keblus reikalas. Mano viršininkas ėmėsi veiksmų labai apdairiai. Jis nemano, kad tai rimta. Pasakė, kad su Centrine operatyvine tarnyba susisieki vien todėl, kad tokia tvarka. Tačiau kol nebus įrodymų, leidžiančių manyti, kad vaikas buvo pagrobtas arba patyrė lytinę prievartą, neketina jį tyrimą įtraukti daugiau žmonių. Turiu omenį, be manęs. Bet...

– Bet?

– Bet aš manau, kad Foskui Anjeliui kažkas nutiko. Ir norėčiau išsiaiškinti kas.

Blazi atrodė ryžtingai nusiteikusi, tačiau Valentina iš patirties žinojo, kad policininkai, norėdami įrodyti savo vertę, dažnai išpučia tiriamus įvykius. Taip kartais nutinka, kai esi moteris ir tavo viršininkas tau paveda tik tuos tyrimus, kurių kiti nesiima, arba vien tokius nusikaltimus, kurių neįmanoma išnarplioti. Galimas daiktas, kad Groseto mobiliosios komandos vadas teisus, o galbūt jis nepakankamai įvertino įvykį. Atsiduso. Jai pačiai teks pateikti atsakymus į inspektorės iškeltus klausimus.

– Spėju, kad su Fosku jau pasikalbėjot.

– Trumpai. Laukiau jūsų, kad galėtume surengti apklausą, – nenusukdama akių paaiškino mergina.

Gera. Roberta Blazi teisingai padarė bent jau pasišnekėjusi su berniuku. Mat neretai išslyk po įvykio iš liudytojo, nors ir

mažamečio, gauta informacija būna lemiamos reikšmės. Valentina buvo įsitikinusi, kad jaunoji inspektorė, siekdama išsiaiškinti, kas įvyko, iš Fosko pasistengė išgauti kiekvieną smulkiausią detalę. Bet kažkodėl merginos elgesys komisarės neįtikino. Gal Blazi buvo tiesiog susinervinusi, nes viršininkas jai primetė atsakomybę, kurios ji nenorėjo. Klaidinga versija, ir jai vienai būtų suvertęs visą kaltę. Lengvabūdiškas poelgis, ir ją būtų prikaltęs prie kryžiaus. O jeigu Fosko Anjelio apklausoje būtų dalyvavęs autoritetingesnis žmogus, jai būtų tekusi ne tokia didelė atsakomybė.

Tačiau buvo ir dar kažkas. Valentina tai nujautė.

Nužvelgė merginą įdėmiau. Buvo tikra, kad Blazi pasakė ne viską. Matyt, policininkę sukrėtė pokalbis su berniuku. Gal mažylis jai ką nors atskleidė ir dabar ji jautėsi kaip ant adatų. O gal vaikas pasakė ką nors svarbaus, ką nors, ko pati nedrįso iškelti aikštėn, todėl norėjo, kad Valentina viską išgirstų savo ausimis.

– Gerai, – nusprendė, – važiuojam susipažint su Fosku.

3

Foskas Anjelis gulėjo palatoje tarp daugybės aparatų klinikose visai šalia Groseto. Dvigulė palata tik jam vienam. Šito reikėjo ne tik dėl paciento psichologinės būklės, bet ypač dėl to, kad nebuvo aišku, kas jam nutiko. Bent jau tai padarė pagal protokolą. Dingus berniukui, kad ir kelioms valandoms, suveikė vadinamasis raudonasis kodas, taikomas lytinės prievartos arba smurto atvejais. Taip nutikus turėjo įsikišti Florencijos nepilnamečių reikalų prokuroras ir socialiniai darbuotojai. Jeigu būtų paaiškėję, kad nebuvo jokio nusikaltimo, magistratūra* būtų

* Italijos teismo ir prokuratūros organai.